

26/11/2023

Παρουσίαση του Τόμου «Αγία Σοφία» στη Σόφια της Βουλγαρίας

/ [Αγία Σοφία](#)

Παρουσίαση του [Τόμου](#) «[ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ](#): Οι Ναοί της του Θεού Σοφία ανά τον κόσμο» πραγματοποιήθηκε στο βυζαντινό ναό της [Αγίας Σοφίας](#) στη [Σόφια](#) την Παρασκευή 24 Νοεμβρίου 2023.

Κατά την ομιλία του ο Γενικός Γραμματέας της Διακοινοβουλευτικής Συνέλευσης Ορθοδοξίας (ΔΣΟ), Μέλος της Βουλής των Ελλήνων, δρ Μάξιμος Χαρακόπουλος τόνισε ότι «οφείλουμε να αντισταθούμε σε λογικές που υποτιμούν ή αγνοούν τις οικουμενικές ανθρωπιστικές αρχές του σεβασμού προς τα μνημεία, την πνευματική τους αποστολή, την ιστορική τους προέλευση. Δεν πρέπει να υποκύψουμε σε αναχρονιστικές νοοτροπίες που προβάλλουν την ισχύ ως την απόλυτη αξία που επικαθορίζει όλες τις επιμέρους αξίες. Αν αυτό συμβεί, τότε η ανθρωπότητα οπισθοδρομεί».

Στην εκδήλωση χαιρετισμό απηύθυναν η Διευθύντρια του Κέντρου Σλαβοβυζαντινών Σπουδών «Καθ. Ivan Duichev», καθηγήτρια του Πανεπιστημίου της Σόφιας «Άγιος Κλήμης» κ. Βάσια Βελίνοβα, ο Πρύτανης του Πανεπιστημίου της Σόφιας «Άγιος Κλήμης» κ. Γκεόργκι Βίτσεφ και το μέλος της Διεθνούς Γραμματείας της ΔΣΟ, βουλευτής της βουλγαρικής Εθνοσυνέλευσης κ. Ράντομιρ Τσολάκοφ.

Για τον Τόμο, εκτός από τον κ. Χαρακόπουλο, μίλησαν η επίκουρος καθηγήτρια στο Κέντρο Σλαβοβυζαντινών Σπουδών «Καθ. Ivan Duichev» κ. Αλμπένα Μιλανόβα και ο δρ Σβέτοζαρ Ανγκέλοφ. Την παρουσίαση συντόνισε ο Σύμβουλος της ΔΣΟ δρ Κώστας Μυγδάλης.

Παραβρέθηκαν, μεταξύ άλλων, ο Βοηθός Επίσκοπος Λευκοπόλεως κ. Πολύκαρπος, του Μητροπολίτη Σόφιας και Πατριάρχη Βουλγαρίας κ. Νεοφύτου, και ο Βοηθός Επίσκοπος Αγαθουπόλεως κ. Ιερόθεος, του Μητροπολίτη Σλίβεν κ. Ιωαννίκιου.

Ο επικεφαλής της ΔΣΟ στην ομιλία του επισήμανε ότι «η Βουλγαρία είναι μια χώρα με ισχυρή Ορθόδοξη παράδοση πολλών αιώνων. Στο διάβα των αιώνων, από τις απαρχές και την συμμετοχή του στον πολιτισμό της Ανατολικής Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, οι Χριστιανικές ρίζες στερεώθηκαν βαθιά στο έδαφος και έδωσαν

σπουδαίους καρπούς από τον Βουλγαρικό λαό και την Εκκλησία του», ενώ πρόσθεσε ότι «η Βουλγαρία και το βουλγαρικό κοινοβούλιο έχουν αναδειχθεί σε ενεργούς παράγοντες στις πολυεπίπεδες δράσεις της ΔΣΟ».

Κινδυνεύει η Αγία Σοφία

Μιλώντας για την Αγία Σοφία, ο Μάξιμος Χαρακόπουλος υπογράμμισε ότι είναι «ένα οικοδόμημα, κτισμένο, όπως και η βασιλική της Σόφιας, επί της βασιλείας του βυζαντινού αυτοκράτορα Ιουστινιανού, το οποίο αμέσως αναδείχθηκε σε σύμβολο της οικουμενικής Ορθοδοξίας, κέντρο της τότε Οικουμένης, φάρος ελπίδας για τους Χριστιανούς. Αλλά ταυτόχρονα, κι ένα έργο απaráμιλλης αρχιτεκτονικής, ένα θαύμα για την εποχή του, που ύμνησε τη δόξα του Θεού αλλά και τις δυνατότητες του ανθρώπου. Αυτός ο Ναός, δυστυχώς, με την άλωση της Πόλεως, μετετράπη σε τζαμί, όπως και η Αγία Σοφία της Σόφιας, σύμφωνα με τις πρωτόγονες κατακτητικές αντιλήψεις των εισβολέων. Κάπως έτσι, ο Ναός έφθασε μέχρι τον 20ο αιώνα, όταν η εκκοσμικευτική πολιτική του τότε ηγέτη της Τουρκίας Μουσταφά Κεμάλ, ωφέλησε την Αγία Σοφία, με την μετατροπή της σε μουσείο. Αυτό σήμαινε ότι μειωνόταν ο όγκος των επισκεπτών της και επίσης ότι έγιναν σοβαρές εργασίες συντήρησης του Ναού, που απεκάλυψαν και τα υπέροχα ψηφιδωτά, που είχαν παλαιότερα καλυφθεί με κονίαμα. Δυστυχώς, η νυν τουρκική ηγεσία αναζήτησε πράξεις συμβολισμού της ιδεολογικής στροφής της Τουρκίας. Θύμα αυτής της πολιτικής έγιναν διάφοροι Ναοί, με αποκορύφωμα την Αγία Σοφία στην Κωνσταντινούπολη. Έκτοτε, το μνημείο βρίσκεται υπό την απειλή της διαρκούς φθοράς από την καθημερινή ανεξέλεγκτη προσέλευση χιλιάδων

αν

>

Καταλήγοντας ο Μάξιμος Χαρακόπουλος σημείωσε ότι «ανάλογες πράξεις μπορεί να βρουν μιμητές, οδηγώντας έτσι σε έναν κόσμο χωρίς θεμελιώδεις αξίες, και άρα έναν άναρχο και επικίνδυνο. Κι αυτό είναι κάτι που νομίζω ότι κανείς δεν το επιθυμεί. Ιδίως αν λάβουμε υπόψη μας την ιδιαιτέρως επιδεινούμενη περιρρέουσα ατμόσφαιρα της εποχής μας».

Στην επιβλητική Βασιλική της Αγίας Σοφίας της Σοφίας εκτέθηκαν και οι

φωτογραφίες που συμμετείχαν στον διεθνή διαγωνισμό της ΔΣΟ με θέμα ναούς της του Θεού Σοφίας ανά τον κόσμο.

Περισσότερες φωτογραφίες:

Αναλυτικά ολόκληρη η ομιλία του ΓΓ της Διακοινοβουλευτικής Συνέλευσης Ορθοδοξίας (ΔΣΟ) δρ Μάξιμου Χαρακόπουλου στην παρουσίαση του Τόμου για Αγία Σοφία στη Σόφια:

Σεβασμιώτατε εκπρόσωπε του Πατριάρχη Σόφιας και πάσης Βουλγαρίας,
Αγαπητοί συνάδελφοι βουλευτές,
Κύριε πρότανη,
Μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας,
Εκπρόσωποι διπλωματικών αρχών,
Εκλεκτοί προσκεκλημένοι,
Αγαπητοί φιλίστορες
Κυρίες και κύριοι,

Με μεγάλη χαρά βρισκόμαστε σήμερα στην πρωτεύουσα της Βουλγαρίας, τη Σόφια, για να παρουσιάσουμε, στον επιβλητικό αυτό ναό της Αγίας Σοφίας, τον τόμο που εξέδωσε η Διακοινοβουλευτική Συνέλευση Ορθοδοξίας (ΔΣΟ) για τους ναούς που είναι αφιερωμένοι στην Αγία Σοφία.

Πρώτον, γιατί η Βουλγαρία είναι μια χώρα με ισχυρή ορθόδοξη παράδοση πολλών αιώνων. Ο χριστιανισμός απέκτησε επιρροή σε αυτόν τον τόπο ήδη από τον 1ο αιώνα. Στο διάβα των αιώνων, από τις απαρχές και την συμμετοχή του στον πολιτισμό της Ανατολικής Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, οι χριστιανικές ρίζες

στερεώθηκαν βαθιά στο έδαφος και έδωσαν σπουδαίους καρπούς από τον βουλγαρικό λαό και την Εκκλησία του.

Δεύτερον, γιατί η πόλη με χιλιάδες χρόνια παρουσία, που μεγαλώνει αλλά δεν γερνά, η αρχαία Σαρδική, τελικά πήρε το όνομά της από τον ναό της Αγίας Σοφίας. Η βασιλική της Αγίας Σοφίας, που οικοδομήθηκε επί αυτοκράτορος Ιουστινιανού, πάνω σε ερείπια παλαιότερων βασιλικών, έμελλε να γίνει σύμβολο και έμβλημα της πόλης. Στον τόμο που εξέδωσε η ΔΣΟ παρουσιάζεται τόσο αυτός ο εξαιρετικής αρχιτεκτονικής Ναός στη Σόφια, όσο και η, επίσης ιστορική, Αγία Σοφία στη Μεσημβρία.

Τρίτον, διότι η σημερινή Βουλγαρία και το βουλγαρικό κοινοβούλιο έχουν αναδειχθεί σε ενεργούς παράγοντες στις πολυεπίπεδες δράσεις της ΔΣΟ. Όχι τυχαία, η Διεθνής Γραμματεία του Θεσμού μας συνεκλήθη στη Σόφια, και θα ήθελα και από αυτό το βήμα να ευχαριστήσω το βουλγαρικό κοινοβούλιο για την εξαιρετική φιλοξενία και τον επικεφαλής της κοινοβουλευτικής αντιπροσωπείας της Βουλγαρίας στη ΔΣΟ, τον καλό συνάδελφο Radomir Tcholakov, για την εποικοδομητική συνεργασία που είχε ως καρπό την σημερινή εκδήλωση.

Ιδιαίτερες ευχαριστίες οφείλουμε στους καταξιωμένους επιστήμονες του Κέντρου Σλαβο-βυζαντινών Σπουδών “Καθ. Ιβάν Ντούιτσεβ”, την Αναπληρώτρια Καθηγήτρια κα Albena Milanova και τον Διδάκτωρα κ. Svetozar Angelov για τις εισηγήσεις τους.

Κυρίες και κύριοι,

Όπως γνωρίζετε της σημερινής παρουσίας του Τόμου “ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ: Οι Ναοί της του Θεού Σοφία ανά τον κόσμο”, προηγήθηκαν πολλές άλλες σε πρωτεύουσες και μητροπόλεις στην Ευρώπη και στις ΗΠΑ. Πρόκειται για μέρος μιας διεθνούς εκστρατείας που αποφάσισε να διεξάγει η οργάνωσή μας, στην οποία δραστηριοποιούνται εκπρόσωποι 25 κοινοβουλίων, με σκοπό την αφύπνιση της διεθνούς κοινής γνώμης για την από κάθε άποψη απαράδεκτη και ανιστόρητη απόφαση της Τουρκίας να μετατρέψει την Αγία Σοφία στην Κωνσταντινούπολη σε τζαμί. Ένα οικοδόμημα, κτισμένο, όπως και η βασιλική της Σόφιας, επί της βασιλείας του βυζαντινού αυτοκράτορα Ιουστινιανού, το οποίο αμέσως αναδείχθηκε σε σύμβολο της οικουμενικής ορθοδοξίας, κέντρο της τότε Οικουμένης, φάρος ελπίδας για τους χριστιανούς. Αλλά ταυτόχρονα, κι ένα έργο απαράμιλλης αρχιτεκτονικής, ένα θάυμα για την εποχή του, που ύμνησε τη δόξα του Θεού αλλά και τις δυνατότητες του ανθρώπου.

Αυτός ο Ναός, δυστυχώς, με την άλωση της Πόλεως, μετετράπη σε τζαμί, όπως και η Αγία Σοφία της Σόφιας, σύμφωνα με τις πρωτόγονες κατακτητικές αντιλήψεις των εισβολέων. Κάπως έτσι, ο Ναός έφθασε μέχρι τον 20ο αιώνα, όταν

η εκκοσμικευτική πολιτική του τότε ηγέτη της Τουρκίας Μουσταφά Κεμάλ, ωφέλησε την Αγία Σοφία, με την μετατροπή της σε μουσείο. Αυτό σήμαινε ότι μειωνόταν ο όγκος των επισκεπτών της και επίσης ότι έγιναν σοβαρές εργασίες συντήρησης του Ναού, που απεκάλυψαν και τα υπέροχα ψηφιδωτά, που είχαν παλαιότερα καλυφθεί με κονίαμα.

Δυστυχώς, η νυν τουρκική ηγεσία αναζήτησε πράξεις συμβολισμού της ιδεολογικής στροφής της Τουρκίας. Θύμα αυτής της πολιτικής έγιναν διάφοροι Ναοί, με αποκορύφωμα την Αγία Σοφία στην Κωνσταντινούπολη. Έκτοτε, το μνημείο βρίσκεται υπό την απειλή της διαρκούς φθοράς από την καθημερινή ανεξέλεγκτη προσέλευση χιλιάδων ανθρώπων.

Η νέα αυτή πραγματικότητα οδηγεί σε καταστροφές του μνημείου, ενώ θέτει σε κίνδυνο την ίδια τη στατικότητα του, όπως καταγγέλλουν με αγωνία Τούρκοι επιστήμονες. Αυτή η αγωνία είναι και δική μας, και γι' αυτό επιθυμία μας είναι να ενώσουμε τις φωνές μας με όσο δυνατόν περισσότερους παράγοντες που μπορούν να πείσουν να αλλάξει η απόφαση της τουρκικής ηγεσίας. Είναι ένα καθήκον απέναντι στην ιστορία και στην αλήθεια.

Επιπλέον, οφείλουμε να αντισταθούμε σε λογικές που υποτιμούν ή αγνοούν τις οικουμενικές ανθρωπιστικές αρχές του σεβασμού προς τα μνημεία, την πνευματική τους αποστολή, την ιστορική τους προέλευση. Δεν πρέπει να υποκύψουμε σε αναχρονιστικές νοοτροπίες που προβάλλουν την ισχύ ως την απόλυτη αξία που επικαθορίζει όλες τις επιμέρους αξίες. Αν αυτό συμβεί, τότε η ανθρωπότητα οπισθοδρομεί.

Ανάλογες πράξεις μπορεί να βρουν μιμητές, οδηγώντας έτσι σε έναν κόσμο χωρίς θεμελιώδεις αξίες, και άρα έναν άναρχο και επικίνδυνο. Κι αυτό είναι κάτι που νομίζω ότι κανείς δεν το επιθυμεί. Ιδίως αν λάβουμε υπόψη μας την ιδιαιτέρως επιδεινούμενη περιρρέουσα ατμόσφαιρα της εποχής μας. Γιατί, δυστυχώς, βρισκόμαστε σε μια περίεργη συγκυρία όπου διεξάγονται δύο σφοδρές στρατιωτικές συγκρούσεις στην ευρύτερη γειτονιά των βαλκανικών χωρών. Από την μια, ο πόλεμος στην Ουκρανία, που μαίνεται επί σχεδόν δύο χρόνια, με δεκάδες χιλιάδες νεκρούς, πολύ περισσότερους τραυματίες, με εκατομμύρια πρόσφυγες, ανυπολόγιστες καταστροφές σε υποδομές. Ένας πόλεμος μεταξύ δύο ομόδοξων λαών, που ξεκίνησε με την ρωσική εισβολή, και ακόμη δεν φαίνεται να οδηγείται σε ένα τέλος.

Την ίδια ώρα, στην Μέση Ανατολή, μετά από μια ασύλληπτης φρίκης επίθεση στο Ισραήλ από την τρομοκρατική οργάνωση Χαμάς, με θύματα αθώους πολίτες, βρίσκεται σε εξέλιξη μια επιχείρηση του ισραηλινού στρατού στη λωρίδα της

Γάζας, η οποία έχει προκαλέσει χιλιάδες νεκρούς, η πλειοψηφία των οποίων είναι άμαχοι, παιδιά και γυναίκες.

Ως ΔΣΟ, ορμώμενοι από τις χριστιανικές αξίες, τις οποίες πιστεύουμε ότι υπηρετούμε με συνέπεια επί μια 30ετία, έχουμε ζητήσει την ειρήνευση όλων των πολεμικών μετώπων και την επικράτηση της καταλλαγής και του δικαίου.

Σεβασμιώτατοι,

Κυρίες και κύριοι,

Όπως αποδεικνύουν όλα αυτά τα θλιβερά γεγονότα, τίποτε δεν πρέπει να θεωρείται δεδομένο. Γι' αυτό χρέος όλων μας είναι να αφυπνίζουμε συνειδήσεις, να κινητοποιούμε τα αρμόδια κέντρα αποφάσεων αλλά και την κοινωνία των πολιτών με στόχο τη διαφύλαξη των υψηλών αρχών της ανθρωπότητας.

Σας ευχαριστώ.